
րական լուրը կը գրէ յունիսի 14 թուականով: «Օրէնսնեան գերդատանին ստացուածոց դործը, որ տեղութեան խորհրդարանին որոշմանը յանձնուած էր, քննուեցաւ և ութ քուէից դէմ ինն քուէիւք դատարանաց այս խնդիրը քննելու կարողութիւն ունենալին որոշուեցաւ:»

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ: Կայսերական հրովարտական մը Պորնիացի աղետականները, որոնք յոյն դաւանութիւն չունին և իրենց սեփական երկիրներուն մէջ ունեցած գերիները հարկեր հօգիւն պահաւ չեն, կը պարտաւորին որ զինուորական ծառայութեան գրուին ի հասակի 18 ամաց, որպէս զի պէտք եղած զօրաց գունդերուն մէջ դասաւորուին կամ գրօշակրի աստիճանաւ և կամ իբր հասարակ զինուոր՝ աղետականութեան ունեցած իրաւունքով:

16 կամ 18 տարեկան աղետականները որ յօժարակամ ծառայութեան մէջ կը մտնեն, բացառութեամբ, որ գունդին մէջ կամ որ տեսակ զէնքով ծառայելու զենեկն ազատ են ընտրելու:

Քաղաքական պաշտօն ունեցողները զինուորական ծառայութենէն ազատ են:

ԱՒՍԴՐԻԱ: Վիեննա 13 յունիս: Վեհափառ Կայսեր Սառապոլսոյ երթալով ժողովրդեան մեծ ուրախութիւն պատճառեց: Ընդոյս 5 ին և 7 ին Փէշդ քաղաքին մէջ մեծ զօրահանգէսներ և փառաւոր լուսաւորութիւններ եղան: Հասարակութիւնը ճրագավառներով և հրախալներով իրենց ջնծութիւնը կը յայտնէին:

Ընդոյս 6 ին ան եկեղեցական և աշխարհական երեւելիները և շրջակայ քաղաքներէ եկող պատգամաւորները Կայսեր ներկայացան և մարդասիրութեամբ ընդունուեցան:

Յունիսի 11 ին Կայսրը Փէշդէն մեկնելով՝ սկսաւ Սառապոլսոյ մէջ ճանապարհորդութիւնը ընել:

ՍԱՌՏԵՆԻԱ: Թուրին 7 յունիս: Տերութեան ձերակցար անդամաց մեծագոյն մասին քուէարկութիւնը Վաղղիոյ հետ եղած առեւտրական և թօսգանայի հետ թրդութատարական (փութայի) նոր պայմանագրութիւնները հաստատեց:

Պատգամաւորաց խորհրդարանը հասարակաց ապահովութեան պահպաններուն վերաբերեալ նոր առաջարկուած օրինաց վրայօք խօսակցելու վրայ է:

Հանգուցեալ Փինէլիի յիշատակը յաւերժացնելու համար Վամբօ Սանթօ ըսուած տեղը փառաւոր արձան մը պիտի կանգնուի:

ՊԵՆՏԻՆԱ: Պրիւսել 12 յունիս:

Պատգամաւորաց ժողովոյն մասնաւոր նորոգութիւն կատարեցաւ: 54 նորնտիր պատգամաւորներէն 33 ը ազատականք են:

Վէլքիցայի և Սառապոլսոյ տեղութեան մէջ դաշինք դրուեցան որ հասարակաց յանձնարները փոփոխակի ձեռք տրուին:

ՀՌՈՄ: 10 յունիս: Նօրնալէ Դի Սոմա քաղաքը Վապին մէկ հրամանագիրը կը հրատարակէ, որուն զօրութեամբ Պիոս եօթնէրորդին ժամանակը վերցուած փառաւորականութեան ժողովքները և արուեստաւորաց առանձին ընկերութիւնները կարենան նորէն կազմուել: Եւ ժողովքներուն և ընկերութիւններուն ամենն ալ կառավարութեան կողմէն կազմուած ժողովքի մը վերա տեսչութեան տակը պիտի ըլլան, և աս ժողովքին գահերէցը՝ Հոմի փոխանորդ կարտինալը կ'ըլլայ, նոյնպէս ամեն ընկերաց ազատութիւն կը տրուի որ Վապին ծիրանաւոր մը կարենան խնդրել իբրեւ պաշտպան:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԻԲԵՐ

Սամաթիոյ սուրբ Սահակեան վարժարանին աշակերտաց աշխատասիրութեամբը Բաբայան անուն ամսական տեսարակը, ուրախ եմք ըսելու, կրկին շարունակելու տնօրէնութիւններ եղան, և արդէն առաջին թերթը տպուելու վրայ է: Եւ յաւերժ իբր ազգային ուսումնական յառաջդիմութեան և աշխատասիրութեան նշան, մեծ միջթարութի պիտի պատճառէ բարեւեր հասարակութեան հայոց, մանաւանդ որ ոմանք յիշեալ բանասիրական գերաւորին վերաբերեալ հրապարակութեան սիրական գերաւորին վերաբերեալ յայտնի գրեր էին:

Յատկապէս ալ Սուսաստանի ընթերցասէր հայոց շատ ուրախութիւն պիտի պատճառէ Բաբայանի շարունակութիւնը: Ինչու որ անոնք յատուկ սէր ունէին աս տեսարակին վրայ, և եթէ չեմք սխալիր՝ ստորագրողաց մեծագոյն մասը այն կողմէն է:

Կը գովեմք սուրբ Սահակեան ընթերցան յիշեալ վարժարանի աշակերտաց վրայ ունեցած ինտմբը, որուն շնորհօք պիտի սորձանաւոր նորէն վայելելու ազգային ուսումնականութեան աս անուշահոտ պտուղը:

Կը լսեմք թէ գինը չափով բարձրացնեն ինչպէս որ ոմանք կրնան: և մեր կողմէն աներկբայ եմք թէ յիշեալ տեսարակը աժնութեանը համար աւելի ստորագրողներ պիտի գտնեն, որով յաջողութիւնն ալ հաստատ կըլլայ:

Ըբբունի վառօդապետ Պողոս Վիրայի Տատեան, որ քանի մը ժամանակէ հետէ հիւանդութիւն կը կրէր, մօտերս քիչ մը առողջութիւն գտնելով՝ ուրբաթ օր Վաղղիական շոգենաւով մայրաքաղաքէս մեկնեցաւ Իտալիա օդափոխութեան համար երթալու:

տի սեղմէ ի նշան հաշտութեան: Աս ըսելով աղջիկը իր սեզ նայուածքը Բաթմալիսին վրայ դարձուց, որ այս նայուածքն կարծես թէ մոգեալ կամ մայ մը կամ միայն մօտեցաւ ու ձեռքը երկնցուց անոր: Իր աստիճանը, մէկ անգոր կոհակի մը նման, թէպէտ և սաստիկ էր, բայց կը խորտակէր Մերսեանին անոր վրայ բանեցուցած ազդեցութեանը զարմուտով: Բայց հայրը թէ Խոսեանն ձեռքը բռնեց որ դէպք թէ կրցածը ըրէր է, ու ան միջապէս դռնէն դուրս նետուեցաւ: Ահ, կը պառար խելագարի մը պէս վազելով ու ձեռքերը գլխուն մաղկաւորուն մէջ խօթելով, ահ, ո՞վ ինծի այս մարդէն պիտի աղատէ: Երբեք ինծի, Երբեք ինծի, Երբեք ինծի: Ո՛ր, Փերնան, ո՞ր կը վազէս, ըսաւ ձայն մը: Երբեք անոնք անմիջապէս կեցաւ, բոլորակը նայեցաւ ու Բաթմալիսը տեսաւ որ Տանկարի հետ սեղանը նստեր էր ան ընկալող ձայնաբերի մը (ստանդը) տակ: Ինչու չես գար, ըսաւ Բաթմալիս, այնքան հարկաւոր գործքեր ունիս որ ժամանակ չունիս բարեկամներուդ բարեւ տուելու: Մանաւանդ երբոր առջեւին չի մը գինի ունին գրեթէ ընդուն, ըսաւ Տանկար: Փերնան այսչէ կերպով մը այս երկու բարեկամներուն նայեցաւ, ու քան մը չի պատասխանեց: Բաթմալիս չուարած կերակայ, ըսաւ Տանկար ծնկովը Բաթմալիսը դնելով, պիտի սխալեմք արդեօք, գուշակածուն հակառակ հանձնէին ուղիւն պիտի ըլլայ: Ո՛հ, տեսնե՞ք, ըսաւ Բաթմալիս, ու դէպ ի՞նքրտասար, դը դառնաւով, ըսէ նայե՛ք, Բաթմալիս, դուք ի՞նչ կը խորհիս: Փերնան երեւին քրտիկը որեւց, ու դաւադարձք հովա նոյնն մէջ մտաւ, որուն ստուերը իր խորհուրդներուն քի մը

հանգարտութիւն և զօրութիւնը՝ տկարացած մարմնոյն զօրութիւն կուտար: Բարեւ ձեզ, զիս կանչեցէք, կործեմ: Ընդ ու անմիջապէս ուղիւն իր քրտիկը եղած աթոռներուն մէկուն վրայ նստաւ: Այո, ես քեզ կանչեցի, քանի խնդի պէտք կը վազէիր, ու վաղցայ որ չըլլայ թէ երթաւ ինքզինքը ծովէ նե տեսչաւ Բաթմալիս ծիծաղելով: Չեն գիտեր որ երբոր բարեկամները օւնի մէկը, չէ թէ միայն գաւաթ մը գինի տալու է անոնց, հապա քանի մը զոյլ (խովա) չուր խմելու ալ արգելք ըլլալու է: Փերնան հեծեծելու պէս սաստիկ հաւաքեց, ու զոյլը սեղանին վրայ դրաւ իր երկու գաւաթներուն կողքին: Կուլտս որ ես քեզի ըսեմ, Փերնան, կրկին Բաթմալիս (խօսելով անոր հետ սինկար մարդոց սովորական բրաւթեմանը որոնց հետաքրքրութեամբ բոլորակն կը մտնան քաղաքապետութիւնը) դուք յառաջատար տարիներուն մը կը նմանիս կը: Այս կատակին հետ սկսաւ բարձր ձայնով մը ծիծաղել: Ինչ կուես, պատասխանեց Տանկար, ասոր պէտք մը անհնար է որ անարկուած ըլլայ, կը խաբուիս, Բաթմալիս: Ո՛հ, կրկին Բաթմալիս, նայէ անդամ մը ինչպէս կը հեծէ: Փերնան, զուլի վերջուր, ու պատասխան տուր մեզի: Անպարտաւոր ըսեմ միջոց պատասխան չի տալ բարեկամներու, որ մեր առողջութեանը վնասով կը հարցնեն: Իմ առողջութիւնս առէ՛ք վնասի մէջ է, ըսաւ Փերնան իր բաւաւրը կնճաղելով, բայց ասանց գլուխը վերցնելու: Կը տեսնե՞ք, Տանկար, ըսաւ Բաթմալիս աչքին մարմնը իր բարեկամին նշան մը ընելով, Փերնանը որ մէկ բարի ու բարձր Բաթմալիսի մըն է, ու Վաթմալիսի լաւագոյն ձերբանոցներէն մէկը, Մերսեան անունով գեղեցիկ աղջիկն մը սիրահար

Կը կարծուի թէ Պողոս աղան Փարիզ ալ երթայ իւր երկու որդիքը տեսնելու:

Նոյնեան Նշանուոյ վերջին երկու թերթերէրը յարգոյ ընթերցողաց ուշադրութիւնը հըրաւիրեցին, Հոմիական հայոց վրայ ծանր ամբաստանութիւններ ընող Խալիքէն գրքի մը վրայօք հարեանցի տեղեկութիւններ տալով: Նոյն ուշադրութեան հետ (մեզ համար դժբաղդաբար) հասարակութեան հեռաբարձութիւնն ալ շարժեցաւ, որուն արժանաւոր կերպիւ հաճութիւն տալը քիչ մը դժուար կ'երևի: Եւստ ամենայնիւ պիտի աշխատիմք եղածը կարեօք չափ համառօտ պատմելու:

Ինչպէս որ կը գուշակէինք յիշեալ Խալիքար յօրինումը (որ խանգարեալ մտաց անհամ պտուղ մըն է) իւր ամսականն արժանացաւ: Եւստիանիս արժանաւորութիւն: Խալիքէնը նոյն գրքի հրատարակման օրէն երթալով ստատկացաւ:

Եւ գրքով բամբաստուած Վենետիկի Սիւրթարեան Սիւրթարեան կողմնակիցները (որ աս տեղ հասարակաբար Լեբազցի կըլուծին) իրաւամբ արդողելով անոր նախապաշարեալ հեղինակին կամ հեղինակներուն դէմ (որոնք Վօլեմցիք, Վաղապաքի կամ Վատի նայեալք կըսուին) մեծաւ բազմութեամբ հոռովակաւանց աշխարհական պատրիարքին գային ու հարցուցին թէ այս բրաւման հետ միարան է մի, կամ իր հրամանաւ մի տպուած է, կամ տեղեկութիւն ունի մի տոոր տպուելուն կամ տոգորելուն վրայ և ի՞նչ ձամբայ պիտի բռնէ: Պատրիարքը՝ իմ իշխանութիւնս աշխարհական է, հոգեւորական գործերու Հատուկեանը կը խառնուի, կամ անոր գալուն սպասելու է և կամ անոր տնտեսական հարցներու է ու ըսելով ինքզինքը այս գործէն հեռի բռնելու հետեւ և կրնէ թէ գիրքը իր հրամանաւ տպուած չէ, մանաւանդ իրատեղ է որ չը տպուի: Բայց գահագասող ժողովուրդը ասով չը բաւականալով՝ ոտք կը կոխեն ու անպատճառ ընդհանուր ժողով մը կը պահանջեն, որուն համար Պատրիարքին խօսքը առնելով՝ կը բռնուին, բայց, կը ցաւիմք ըսելու, ոչ առանց քանի մի ծանր խօսքեր արտաբերելու, որոնք թէպէտ բարեւքաւ կրնայ բայց անկայել էին:

Յիշեալ ժողովը անցեալ շաբաթ երեքշաբթի օր տեղի ունեցաւ: Եթէ հարեւրի չափ ղանազան ընկերակցութեանց Հոմիականներ ներկայ էին, որոց մէջ քառասուն չափ իրենց Պատրիարքին հրաւիրմամբ և կամ մեծերէն և յատուկներէն ալ կային, ասոնց մէջ գանուեցան նաև քանի մը հատ գաղտնայի կամ Լեբազցի հակառակորդք: Պատրիարքարանը ու եկեղեցիատունը այսչափ բազմութիւն պատուանկելու բաւական տեղ չը գտնուելուն համար, Սուրբ փրկիչ Սայր եկեղեցւոյն մէջ ժողովուեցան: Հոն ժողովուրդը Պատրիարք

ներ է: Բայց դժբաղդաբար կ'երևայ որ աս գեղեցիկ աղջիկն ալ փորձուած նաւուն երկրորդը կը սիրէ, և որովհետեւ փառան նաւը սոյոր նաւահանգիստը հասաւ, չէս հասկնար թէ ինչ պատահած է: Չէ, չէ՛ հասկնար, ըսաւ Տանկար: Ինչո՞ք Փերնանին ձայնայ տրուած է, շարունակեց Բաթմալիս: Եւստ, ըսաւ Փերնան գլուխը վերցնելով և Բաթմալիսին նայելով այնպէս մարդու մը պէս որ առիթ կը փնտռէ իր բարեկամները թափելու, կը կարծեն ուրեմն որ Մերսեանը մէկէ մը կախաւ չունի, ու ապա մէկ իր ուղածը սիրելու: Թէ որ այդպէս է, ըսաւ Բաթմալիս, ագ ուրիշ բան է: Ես քեզ Բաթմալիսի կը ճաննեմ, և լսած եմ որ Բաթմալիսը ցիւ իրենց կոխած տեղը երբեք նախանձորդի մը չէն տար՝ մանաւանդ Փերնանը՝ որուն վեճիկները թափելով ստակալ է: Փերնան անհոգութեամբ մը ժպտելով ըսաւ: Երբեք մը կը երբեք ստակալ չէ: Ինչո՞ք տղայ, կրկին Տանկար՝ երկուստային վերջը որեւանց ցաւակից ձեռքներով, ինչ ընէ, ամենին չէր յուսար որ ասանկ յանկարծ պիտի գայ Տանկարը, Գուցէ զանկից մտած, կամ անհաւատարմի կը կարծէր, Ե՛վ զիս, ասանկ բաները յանկարծ պատահելով՝ ալ աւելի ցաւ կուտան մեզի: Այո, ինչ ըլլանք ըլլայ, ըսաւ Բաթմալիս որ կը խօսէր ու կը խմէր, և որուն վրայ Լամպիլի գինին սկըսած էր իր դրութիւնը ցուցնել, Տանկարի յաջող համեմատման Փերնանին չի փնտք, այնպէս չէ՛, Տանկար: Այո, չեմակ է ըսածք, ու կը համարձակիմ ըսելու որ այս բանը իրեն պէտք մը պիտի պատճառէ: Բայց, հոգ չէ, կրկին Բաթմալիս՝ Փերնանի գաւաթը գինի ըջնելով, ու իր գաւաթին մէջ ալ, որ ութ կամ ասոն

քին և իրեն ստորագրեալ եկեղեցականներուն և գաղափարի կողմնակիցներուն կը հարցնեն թէ Սիմեոնի արքայն ի՞նչպիսիք լինէր ըստ զբեքին կարծիքը իրենց ընդունելէ թէ չէ. այսինքն զիւրեք հերետիկոս և հերձուածող կը ծանօնան, ինչպէս կ'ըսէ գիրքը Պատրիարքը այսինքն իրը վրան առնել չուզելով՝ այն կամ ոչ չէ պատասխանել: Դադու վականները բռնադատութեամբ Հասունեանին ախտահարող իրեն հաւանած քանի մը եկեղեցականներովը բերել կուտան:

Իսոնց հետ երկար խօսակցութիւններ եղան խաղերէն գրքին վրայ, որն որ յիշեալ վարդապետները մերթ արդարացնել և մերթ (սպառնալիք տեսնելով) վրանէն նեւ տեղ կուգէին՝ մէջ բերելով Տօն Վասպարո Վուչին անուն լատին քահանայի մը գիրքը որ կը յայտնէ թէ գրքին հեղինակը ինքն է և ուրիշները չբռնեն (Գիշարակոն անձնաւորութիւն որ կրնայ ապացոյց մը համարուել հասարակաց կարծեաց ուղղութեանը): Վերջապէս ժողովուրդը վերը յիշուած խնդիրները աս վարդապետներուն ալ կրնեն. ասանք շատ մը ծածկմանով կը պատասխանեն « երբ որ Հոսովմ ընդունելու է գրքին, հարկաւ մենք ալ կրնդունինք »: Իսոյց երբոր ժողովուրդը աս խօսքս գրով կուգին, ախտահարող կրնգիւրմանայ ըսելով՝ Հասունեանը գաղափար տանել ինծի յատկապէս պատուէր ըրած է, որ աս գրքին (ինքզինքին գալով և բերնէն փախուցածը չտակելու ջանալով) այսինքն աս կերպ խնդիրներու վրայ վճիռ չիկարծւում. Հը ուսով կը գրենք ու անկից պատասխանը կուտու՞մք »:

Երբ վրայ գարմացումն ու բարեութիւնը կը պաշարեն զժողովուրդը, կրբերը կրկին կը բորբոքին, ծանր խօսքերը աւելի առաւելան և սպառնալիքս կրկին ժողովքէն, իրենց գլխոյն ծարը օրինաւ որ իշխանութեան ձեռք տակաւ գիտաւորութեամբ:

Սօսիկոս Իլլըրո լատինաց Լալիսկոս որ Տօն Վասպարոսի արքիւրէն է որ իր թեմին մէջ չըմնայ, եթէ յատուական գրքին հեղինակները ոչ ըլլանք: Եւ ալ պատժեւ վախնալով՝ Լալիսկոսին վրայական գիր չառած Սայրապարքէս փախել է (սմանք կրնեն թէ Վալթիա պահուած է): Կը կարծուի թէ գրքին յօրինողները փախուցել են որ զիւրեք չմտան. բայց բոլոր աղբը ստուգելու գիտէ աս չարախոս յօրինուածին նախնական և երկրորդական հեղինակները, և ասոր ապացոյց, ու չադրութեան արժանի է յիշեալ Լալիսկոսին մէկ նամակը աս Պատրիարքին Հոսովմականաց, որով կը ծանուցանէ թէ Տօն Վասպարոն չէ խաղաղութիւն գրքին հեղինակը, հապա Հոսովմական հայ քահանաներն են (գոյժցիք) ուստի քնարէն կրնէ և կը մեղադրէ զՊատրիարքը որ առանց իրեն հարցնելու, իւր կողմին մէկուն (Տօն Վասպարոսին) գրուածքը կը հրապարակէ ժողովուրդէն, որով մէկ գրողութեամբ առիթ կը լըլայ:

Երբեք, իւր կողմին մէկուն (Տօն Վասպարոսին) գրուածքը կը հրապարակէ ժողովուրդէն, որով մէկ մէկուն գէժ գրողութեամբ առիթ կը լըլայ:

Եւ նամակը չէ ուղեր Պատրիարքը Վերջապէս յուշընելու աս երեքարթի օրուան ժողովոյն մէջ, ուր երկու երեք հարիւր հոգի գտնուելով որոշուել է որ քան ու հինգ պատուաւոր անձինք բոլոր ժողովրդեան կողմէն փոխանորդաբար արեւմտեան մասու յաւնէն Բարձրագոյն դրան, որպէս զի օրինաց արդարութեամբ բնութիւն ըլլայ, և թէ գիրքը դատապարտուելու թէ գրողները պատուէրու համար հարկաւոր անօրէնութիւնը ի գործ գրուի:

Պէտք է որ մեր համայնքը եղբարք ի սկզբան աս ծամբան բռնէին, ինչու որ (ինչպէս որ նախընթաց թերթով գրեցինք և միշտ կը սեմք) բարեխնամ կառավարութիւնը աւելի արդար և անկողմնասէր դատաստանու կրնայ վճռել ասանկ գործերը: Եւ իրաւամբ իտեղով միայն Բարձրագոյն դուռը իրաւունք ունի անկարգութիւն և խաղաղութիւն պատժողները քննելու և օրինաց խաղաղութեամբ պատժելու: Եւսկէ զատ մեր համայնքը եղբարք մինչեւ հիմայ ինչ օգուտ, ինչ արդարութիւն, ինչ վարձատրութիւն տեսած ունին իրենց հոգեւորական գլուխներէն, որ իրենց պատուէր մէկ ստակի ընող և համբաւնին կորուստ ասանկ գիրքը կը հրատարակեն, կամ ապագայութեանը թոյլ կուտան և կամ արգիւրելու չեն յօժարիր, վերջապէս դատապարտելու ալ չեն հաճիր:

Կը ըսեմք թէ Հոսովմական Պատրիարքի փոխանորդ հայր Բարսեղ Սարգիսեան (արքայ) վարդապետը անցեալ շաբաթ չորեքշաբթի օր իւր պաշտօնէն հրաժարուելու է գրով և բանիւ: Եւ հաստատուն հաւանականութեամբ այս հրաժարման պատճառը նախընթաց օրուան ժողովքին մէջ Սիմեոնեան միաբանութեան գէժ պատրիարքի և քահանայից կողմէն յայտնուած սկզբունքը եղած է:

Յարգոյ հասարակութիւնը վերադառնալ վեր ի վերջ պատմութեանէն բաւական կրնայ դառնալ թէ ինչքան խաղաղութեանց պատճառ եղած է Սիմեոնեան արքայն Վալթիա ըստածը. և անոր հեղինակները, գեռ կրնը պատիժեն դատ կանխիկ ըլլալով (փէշին օղաւաք) բաւական պատժուած կը համարուին իրենց ժողովուրդին սէրը և համարումը կուտանութիւն և անոնց բերնէն ելած (չի լըլու ունը) խօսքերը ըսելովին:

Յիշեալ խոսքութիւններէն զատ շատ ծիծաղելի և ցաւալի արկածներ կամ գիպուածներ կը պատմեն: Օրինակի աղապաւ աս գրքով բամբասուած մարդոցմէ մէկը չափազանց խղճահար ըլլալով ինքզինքը և յաճախած է եկեղեցին հերետիկոս, ուստի և իր հոգին կար

ուռած կարծեք ու իւր երկեղը հոգեւոր գըլուխին խոստովանելու է. որն որ հոգեւ. կրքեր է անոր սիրտը հանգարտեցնել, խոստանալով որ « եթէ անոր հոգին դժոխք երթալու դատապարտուի, իրենը անոր տեղ գրաւ դընելով աղատէ »: Մանք ալ թէ իրենց և թէ մեռելոցը հոգեւոյն աս մասին ապահովելու ստանալու աշխատել են: Երկուստեքին մէկն ալ ամբարշտ գիրքը կարգալով՝ սրտին ցաւէն և անձնաորութիւն ինքը կորուսանելու պէտեղեր է: Եւ այն և այն: Իսոյց այս լուրերը հաստատութեան կարօտ են:

Հասարակաց կարծիք մըն ալ կայ (և այս կարծիքը ըստ բաւականի հաւանական կերեւի Հասունեանի ախտահարութեան խօսքերէն) թէ աս գիրքը Հոսովմայ իշխանութեան թերագրութեամբ գրուած է, որպէս զի Սիմեոնեան կամ Վերջապէս հեղինակներուն գէժ բողոքէն ու դատաւարի վճռոյն ձգուի, և գրուածները հերքողներէն նորէն ստորագրութիւն առնուի և այս կերպիւ իրենց հրեազանութիւնը նոր շղթայներով հաստատուի. վերջապէս իրենց աղբէն բողոքովին հեռանան իրենց հակառակորդներուն պէս:

Եւս տեղս հարկ կը համարեմք հարեանցի մը իշխու, որ անարգել գիրքը (ինչպէս որ շաբաթագրիս 15 երորդ թերթին մէջ ըսինք) յատկապէս Սիմեոնի միջնորդեան միաբանութեան և անոնց կուսակիցներուն կամ աշակերտներուն գէժ է, զանոնք հերետիկոս ցուցնելու կաշխատէն հեղինակները, անոնց կողմէն իրենց գէժ գրուած տետրակի մը պատասխանելով. մի և նոյն առիթով զանոնք հայոց (այսինքն իրենց բուն) աղբէն հեռացնելու կուգին: Եւ ոչ թէ Հայաստանեայց սուրբ կրօնքը թշնամանելու և մեր պատուական հասարակութիւնը պախարակելու մտք. ինչպէս որ ոմանք կարծեցին և կարծել տալ ուղեցին կամ գիրքը ձեռք բերել չի կրնալով և աղէկ չի հասկընալով և կամ մեր գրածին հակառակել ուղեղով, և աս մասին եթէ փաճանալ չենք. Եւս կամ պարագայները պահանջելու Եւս քանի մը խորհրդածութիւններ կրնեմք, բայց երբեք ինքզինքնու չեմք կրնար ներել որ պարագայ տեղը աղբերին բեռն տակ ձգենք, մեզ համար չեղածը մեր վը վրայ առնելու եղնելով:

Բարեմիտ հասարակութեան պարտաւորութիւն մըն ալ ունիմք, այն է խնդրել որ հետաքրքրութեամբ գնելու չեղնեն աս գիրքը, որուն ինչ ըլլալը արդէն հասկըցուցաւ և դեռ հասկընալու բան կայ նե՛ղագրիս միջոցաւ յարգոյ ընթերցողաց կը հաղորդեմք:

Չարագործ հեղինակները անիրաւ կերպիւ չի շահին. մանաւանդ որ գրքին վաճառուելը լըլալ արգիւրել է:

անգամ խմբ պորտըր էր. իսկ Տանկար հայկ. թէ իր գաւառին քիչ մը խմբ էր, հոգ չէ. սակայն Տանկէս գեղեցիկ Մերսեանի հետ կարգուելու է. ահա այս բանիս համար և կուտան:

Այս միջոցի Տանկար սուր հայուածքով մը կը նայէր և բխտարգին, որուն սրտն վրայ Բաղրուսի խօսքերը հալած կատարել պէս կընային:

- Հարաւոր էր պիտի ըլլայ, հարցուց:

- Դեռ եղած չէ, ըսաւ Ֆերման քիչն տակէն:

Չեղաւ. բայց ստուգելու պիտի ըլլայ, ըսաւ Բաղրուս. ինչպէս որ Տանկէսի փարսան նուազն նաւորդու ըլլան ալ ստոյգ է. այնպէս չէ Տանկար:

Տանկար այս չի յուսուցած խօսքէն շարեւա՛ր Բաղրուսին գարձաւ. ու անոր երեսը կը նայէր որ իմանայ թէ արդ. եօր գիտմամբ կրնէ. բայց գիտութեանէն, գրեթէ անոգայ և զած՝ նախանձութենէն ուրիշ բան չի տեսաւ անոր վրայ:

- Այն. ըսաւ գաւառները լեցնելով, խմբ ուրիշն էաւ մեն նաւապետին կենացը համար, որ գեղեցիկ Մերսեանին ալը ըլլալու է:

- Բաղրուս առաւ գաւառը ծանրացած ձեռքով մը և մէկն խմբ, Ֆերման իրենը առաւ, ու գետինը զորկաւ կոտրեց:

- Ա՛յ, ըսաւ Բաղրուս, ինչ կը տեսնեմ հոն, գէտ ի Բաղրուսեանց կողմը բլուրին վրայ, նայէ Ֆերման, դուն ինձմէ աւելի սրտաւ ես, կարծեմ թէ պղտոր կը տեսնեմ կոր, դուն գիտես որ գիտին խաղաղաց է: Կարծես թէ երկու տար փառանքներն են որ քով քովի ու ձեռք ձեռքի առած կը քալեն: Ա՛յ, չեն կարծեք որ մենք զիւրեք կը տեսնենք, և սիրոյ նշաններ կը ցուցնեն կրարու:

Տանկար կը գիտէր Ֆերմանին ցուցած բլուր սրտնեղաւ:

Թիւր և անոր գէմին այլալը թիւր:

- Կը ծանօնան ստոյգ. Պ. Ֆերման:

- Այո, պատասխանեց Ֆերման ցած ձայնով մը, Պ. Խոման. ու Մերսեան օրիորդն է:

- Ա՛յ, կը տեսնեմ, ըսաւ Բաղրուս, ինչպէս ծանցայ դանդա՛ր. Ո՛վ Տանկէս, ո՛վ գեղեցիկ աղջիկ, քիչ մը այս կողմը եկէք ու ըսե՛ք մեզ, թէ երբ պիտի ըլլայ ձեք հարսնէք. վրան զի Պ. Ֆերմանը չուր կը մեզի լըլէ:

- Լուռ կեցիր ըսաւ Տանկար Բաղրուսը բռնել ձեռքը նկով որ գիտնէր իր յոճաւութեանը պէս, Եւս կրնէր ձեռքարձէն դուրս ելել. չիտակ կայնէ, ու թող որ սիրահարները հանդարտութեամբ սէր ցուցնեն իրարու. նայէ՛՛ Պ. Ֆերմանը, ու օրինակ առնելէ, ան ինչպէս խեղք է:

Կուգէ Ֆերման համբարութիւնը հասած, և Տանկարին խօսքերէն զգուած (ինչպէս ցուլը կարմիր գորշակէն) դուրս պիտի ներուէր, բռնել արգէն ոտքի վրայ երած էր և կարծւա թէ կը պատրաստուէր իր նախնածորդին գէժ յարձակելու. բայց Մերսեան զուարթութիւն ու չիտակ կայնած իր գեղեցիկ գլուխը վերցուց, ու վառվառն աչքերովը նայեցաւ անոր: Ֆերման յիշեց ան տղանը աղջիկին ըսած սպառնալիքը, որովհետեւ ըսած էր թէ ինչ աւելի մեծի թէ որ Խոման մեռնելու Եւս և սիրտը կտրած նորէն նոսաւ իր ախտին վրայ:

Տանկար փոփոխակի այս եղև հոգին նայեցաւ, որոնց մէկը գիտնէր թէ անոնց չեղած, մէկը սիրոյ զորութենէն յաղճուած էր:

- Այս անմիտներէն բան մը հասկընալը չունիմ, ըսաւ ցած ձայնով մը, փախած որ հոգ գիտնէ մը և վատաբար մարդու մը մէջ կը գտնուիմ, ահա մէկ նախնածոր մը որ գէղով կը զուարթանայ, ինչ քանի որ սրտին գաւառութենէն բարկանալ պէտք էր. ահա մէկ տկարամիտ մըն ալ որ աչ

քին առնեն իր տարիածուն կառնուն, և գոհ կըլլայ տղապէս լըլով և զանգատելով: Բայց և այնպէս բողաւաւ աչքերուն ան Սպանիոյցոց, Սիկիլիոյցոց և Քաթալոնոյցոց պէս, որոնք շատ աղէկ գիտեն իրենց վեժք առնուլ. անանկ բոլորը ունի որ մաղաքի լախտին պէս կարող են եղան գլուխ մը ջրիմուռելու:

Յիշուի, Խոմանին բողաք բարեխաղ է՝ գեղեցիկ աղջիկն հետ պիտի կարգուի, նաւապետ պիտի ըլլայ ու մեզի խաղք ընէ. միայն . . . տարութեամբ մը բռնած ըլլալով Տանկար. . . թէ որ ես աս գործին մէջ չի խառնուիմ նէ, ըսաւ:

- Խոման, պոռաց Բաղրուս կէս մը ոտքի վրայ երած ու բռնեքը սեղանին վրայ կը լըլուցուցած, Խոման, բարեկամներ չեն տեսներ, մի թէ հիմակուց հպարտացած մեզի հետ չեն ուղեր խօսիլ:

- Ա՛յ, սիրելի իմ Բաղրուս, պատասխանեց Տանկէս, և չեմ հպարտանար. բայց երբեք չեմ. Եւ անանկ կը կարծեմ որ երկունքութիւնը հպարտութենէն աւելի մարդու աչքերը կը մեղադրէ:

- Շատ աղէկ, հիմայ հաղցայ, ըսաւ Բաղրուս. Բարի լըս. Տիկին Տանկէս:

Մերսեան ծանրութեամբ բարեկեց:

- Տակուին այդպէս չեմ կողալ, ըսաւ, և մեր քաղաքը կարգուելէն առաջ աղջիկները իրենց նշանածին անունովը կուռնուր որ ըլլան, ձախորդութեան կը պատահին. կրնէ, կ'աղաչեմ, Մերսեան կանչէ ինձի:

Այս բարեմիտ Բաղրուսին ներողամիտ ըլլալ պէտք է, ըսաւ Տանկէս, բանի ոչինչ բանի մը կը սխալի:

Ուրեմն շատ շանցիկ հարմարեց պիտի ըլլայ, Պ. Տանկէս, ըսաւ Տանկար, զանոնք բարեկեց:

Տաքաւալ հեղինակ թերթերով

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

— Լաւրիկայ շաբաթ օրէն սկսելով Շէր-
ֆելի Խալիկէյ շոգենաւերէն մէկ մըն ալ պիտի
յատկացուի Պէյթիք տէրէի համար, ուսկից
ամէն առաւօտ ժամը մէկ ու կէսին պիտի
ելլայ և թարափիա ու Լէնին քէյ պիտի հան
գիպի:

— Երբ ընկերութեան Պէյթիք անուն շո-
գենաւը այս օրէն սկսելով Լայսերական տե-
րութեան պաշտօններուն պիտի յատկաց-
ուի:

— Լայսերական օր Ոստիկանութեան
ժողովոյն հին թարգմաններէն Սոսիէօ Լէ-
քային առեւը գողեր մոտեր ու քանի մը ծան-
րագին զարգեր գողցեր են:

— Լրկուշաթի օր յայնին մէկը թարա-
փիայի նաւամատոյցէն փօշ շոգենաւուն մէջ
մտնելու առեւ կաթուածով մեռեր է:

— Լնդիկայ գետնանաւան գործերուն
առժամանակեայ կառավարութիւնը գնդա-
պետ Բոյլին յանձնուեր է, որն որ Սթրաթ-
ֆորտ Լէյթիքի գերակամին մայրաքաղաքէս
մեկնէն առաջ Բարձրագոյն դրան նախա-
րարներուն ներկայացաւ, մեծ գետնանին հը-
րաժարական այցելութիւնները ընելու առի-
թով:

— Լաւրիկայ Վաղդիական շոգենաւով
Սպանիայէն Լրկիէ ասպետը կրպասուի, որ
նոյն տէրութեան գետնան անուանած է Ի
Կոստանդնուպօլիս, փոխանակ Սոսիէօ սը
Սուզաի որ քիչ օրէն Ստորիտ պիտի երթայ
ինչպէս որ նախընթաց թերթով յիշեցինք:

— Վաղդիական թղթատար շոգենաւը անց
եալ շաբաթ 1,300,000 և անկէ առաջ եկած
շոգենաւը 660,000 ֆրանք բերեր էին մայրա-
քաղաքս 20 ֆրանքնոյ ոսկի ըլլալով, որպէս
զի ստանկներուն գինը արտաքայ կարգի բարձ-
րացած ըլլալով շահով կարենան գործածել:
Բայց ստանկներուն գինը այս մօտերս պակ-
սելուն համար յիշեալ գումարներուն մեծա-
գոյն մասը ետ պիտի զրկուի:

— Լաւրիկայ տէրութեան կողմէն Լալա-
լըք նստող հիւպատոսին որդին մայիսի 27 ին
Խորէմիտէն դառնալու առեւնը Բէթիք վե-
ճակին մէջ Պալէթին Գէրէի ըսուած տեղը 4
աւաղակաց կը հանգիպի որոնք անոր 4,500
ղուռուշը կը կողպան: Թէպէտ շատ աղա-
չանօք կեանքը կ'աղաթէ խեղճ երիտասարդը,
բայց սաստիկ երկիւղ կրած ըլլալով քանի մը
օրէն կը վարձանի: Լրսեն թէ յիշեալ աւա-
ղակներուն երկուքը թիրէի կողմերը ձեռք
անցեր են:

— Սոսիէօ փարիզի մէջ հրէայ մը չնչին
գողութիւն մը ընելով բռնուեր է: Բան
տարկութեան ժամանակը մանրամասն հար-
ցաքնութիւններու պատասխանելով խոս-
տովներ է, որ 40 տարիէ հետէ ասանարգելի
արհեստը բանեցուցած ու 7,000 քսակէն ա-
ւելի ստակ գումարած է:

— Բնկերութիւններէ յառաջ եկած թէ
նիւթական և թէ բարդական օգուտները,
ինչպէս որ շատ անգամ խօսուեցաւ, բազմա-
տեսակ են: Եւ փորձուած և ամենուն ծանօթ
եղած առարկայի վրայ երկար խօսիլը աւե-
լորդ կը համարուի: Բայց յարգոյ ընթերցա-
ղաց համոզիչ օրինակ մը ցուցնելու և ասով
հայ հասարակութեան իրախոյս մը տուլու
համար, արժան գատեցինք որ Լաւրիկան
շոգենաւունց Լայք ըսուած ընկերութեան
անցեալ տարուան հաշիւը այս տեղը համա-
ռօտենք, որն որ մայիսի 12 ին թրքսթ քաղա-
քը ընկերութեան կառավարիչներուն ժողով-
քին մէջ որոշուած և աս անգամ լրագրոյ մէջ
հրատարակուած էր:

Եւ ընկերութիւնը 1836 ին հաստատուած
ժամանակը միայն մէկ միլիօն ֆիօրին գրամա-
գրուի և 798,834 ֆիօրին արժողութիւն 7 հատ
շոգենաւ ունէր: 1851 ին գրամագրիցին գու-
մարը 3,837,000 ֆիօրին և շոգենաւունց թիւը
4,850,000 ֆիօրին արժողութեամբ 34 հատի
հասեր են: Եւ 1852 տարին ալ 9 հատ նոր

շոգենաւ շինելու վրայ են: Վերջիշեալ հա-
շիւէն կերելի, որ Լայք ընկերութիւնը շոգե-
նաւի նաւարկութիւն անցեալ տարի 2,922,515
ֆիօրին ստացեր է, որոյմէ 2,478,763 ֆիօրինը
ծախք ըլլալով 443,752 ֆիօրին զուտ վաստակ
ըրեր է:

34 շոգենաւերը զանազան նաւամատոյց-
ները երթեկեկութիւն ընելով ընդ ամենը
222,118 ճանապարհորդ, 279,796 հակ տպ-
րանք, 522,644 նամակ և 48,036,560 ֆիօրին
արժողութիւն 41,576 ծրար գրամոց (աւանդ-
ներ) տարեր ու բերեր են մէկ տարուան մէջ:

Լայք շոգենաւի նաւարկութեան ընկե-
րութիւնին Օմանեան Լայսերական եր-
կիրներէն ըրած շահուն վրայ գաղափար մը
տալու համար՝ զանազան նաւահանգիստնե-
րէն տարած ու բերածնին մի ըստ միով կը
գրեմք:

1851 ին հետեւեալ նաւահանգիստները
բերածնին ասոնք են:

	Ճափոն	Սաւաթի արծիւ	Նամի	Հայ
Կ. Պօլս	26,866	8,043,399	74,308	86,882
Իզմիր	9,970	3,010,037	68,783	18,89
Լէքսանդրիա	1,652	2,671,765	29,174	4,711
Տրապիզոն	1,700	52,173	2,219	29,262
Սամսոն	1,517	45,668	750	6,588
Սինապ	431	7,096	94	114
Ինէպօլու	401	3,075	68	554
Պերութ	2,431	349,260	9,352	6,021
Եւֆատ	228	23,135	84	19
Կիպրոս	928	229,469	6,127	1,488
Սատոս	489	161,269	3,346	414
Բիոս	529	299,977	2,609	132
Սիտիլի	1,287	280,007	5,845	461
Պապա	68	2,583	4	1
Թէնէտոս	172	58,074	929	64
Սէլանիկ	1,798	356,956	10,940	6,072
Չանաք քալէ	2,480	886,182	15,384	9,710
Կէլէպօլու	922	55,101	2,410	1,110
Վարնա	3,448	571,883	4,355	4,395
Պուրլաս	446	54,767	591	531
Կարաս	3,346	921,066	12,973	4,883
Իպրաիլ	2,330	790,624	13,122	4,111
Թուլա	381	1,031,453	2,345	759
63,820/19,908,019/255,812/186,572				

Եւ տարուան մէջ հետեւեալ նաւահան-
գիստներէն տարածնին ասոնք են:

	Ճափոն	Սաւաթի արծիւ	Նամի	Հայ
Կ. Պօլս	39,320	6,328,736	84,706	63,832
Իզմիր	8,913	3,377,657	85,702	42,549
Լէքսանդրիա	2,519	715,415	37,075	10,476
Տրապիզոն	3,827	817,454	157	7,377
Սամսոն	2,829	402,905	837	15,221
Սինապ	367	384,696	166	821
Ինէպօլու	665	29,887	45	2,157
Պերութ	2,818	1,231,759	7,421	3,197
Եւֆատ	416	917	67	12
Կիպրոս	862	296,324	3,772	580
Սատոս	394	79,604	2,192	170
Բիոս	630	93,300	1,823	997
Սիտիլի	2,397	477,417	3,476	1,343
Պապա	247			
Թէնէտոս	329	23,236	712	57
Սէլանիկ	3,513	1,269,764	5,705	7,036
Չանաք քալէ	3,073	805,847	14,790	8,539
Կէլէպօլու	1,253	205,960	2,155	934
Վարնա	2,920	344,555	2,911	5,274
Պուրլաս	574	25,108	573	3,244
Կարաս	3,100	1,309,880	7,936	12,771
Իպրաիլ	2,250	4,282,000	5,579	1,861
Թուլա	418	116,699	1,658	392
63,634/22,519,120/279,458/188,845				

Հարգոյ հասարակութիւնը աս ցուցակէն
պիտի տեսնայ թէ ինչ մեծ գումար կը շահի
Լաւրիկան շոգենաւունց Լայք ընկերու-
թիւնը Օմանեան երկիրներէն: Եւ շահը
և գուցէ տլ աւելին մեծ գրամագրութիւնը ու-
նեցող երկրացի վաճառականները կամ սեղա-
նաւորները կրնային ընել, եթէ օտարաց կեր-
ցնելու տեղը իրենք ձեռնամուխ եղած ըլ-
լային ասանկ գործառնութեան մէջ: Օմանե-
ան տէրութեան ընդարձակ երկիրները, վե-
րոյիշեալներէն շատ աւելի գեռ նաւահան

գիստներ կամ նաւամատոյցներ ունին, որոց
մէջ շոգենաւի նաւունց շարունակ երթեկե-
կութեամբ կանոնաւոր հաղորդակցութիւն
ներ հաստատուելու ըլլան, ոչ միայն ասանկ
հաղորդակցութիւններ հաստատող ընկերու-
թեանց բաժանորդները կը շահին, ոչ միայն
նոյն առիթով իրենց կամ որ և իցէ աղգին
բաղմամբ աղքատները կամ անգործ մար-
դիկը նոյն ընկերութեանց ծառայելով ապ-
րուստ կը ձարեն, հապա նաև Օմանեան
Լայսերական ներքին կողմերը բնակող հը-
պատակներուն հարստութեան միջոցները կը
բաղմանան, սրով ալ ասանկ ընկերութիւննե-
րը Լայսերական տէրութեան յատուկ ծա-
ռայութիւն մը ըրած ըլլան, և ասոր համար
Բարձրագոյն կառավարութեան կողմէն ալ
պէտք եղած օգնութիւնը և գիւրութիւնը
գտնելուն երկբայութիւն չի կրնար ըլլալ:

Եւ Լայսերական Վայլա փաշան ամսոյս 3 ին
փարիզ հասեր է:

— Վաղդիկայ Լանիօն քաղաքի մէջ պար-
տիզական մէկ զարմանալի ընդաւոր կաղամբ
(գարնապիտ) մը բուսցուցեր է մէկ քառա-
կուսի միջոց մեծութեամբ, տերեւներէն զատ:
Քառս ու շինգ անձինք անով կերակրուեր են
ու բաւական բաժին մ'ալ աւելցրեր է:

— Լէքսանդր Տիւմա հո չափաւոր Վաղդի-
այի հոգնակին Սոսիէ Բիթիք ըսուած բօնի
Թարգմանութիւնը յարգոյ հասարակութեան
զբօնանցը և բարոյական կրթութեանը հա-
մար Լայքան Լաւրիկայ բանասիրական մասին
մէջ հրատարակելու յանձնառու եղած էինք,
և շաբաթագրիս ութերորդ թիւէն սկսե-
լով հինգ թերթին մէջ շարունակեցինք: Բայց
լրագրիս թերթին փոքրիկութեան պատ-
ճառաւ՝ յիշեալ պատմութեանէն ամեն ան
գամ հրատարակածնիս չափազանց քիչ ըլլա-
լով հաղիւ թէ բոն մը կը հասկըցուէր: Եւս
տի ստիպուէր էինք որ առ ժամանակ մի յիշ-
եալ Բօնիւ ձգենք ու շաբաթագրիս թեր-
թը մեծցուցած ատենինս կրկին ձեռք զար-
նէք: Բայց մեր յարգոյ ընթերցողներէն ու
մանք մեզմէ անգաղար խնդրած ըլլալով ա-
նոր շարունակութիւնը չքաղաքեցինք թեր-
թին չափը (ինչպէս որ մտադրեալ էր) փո-
խելու ժամանակին, և ահա ներկայ թերթին
մէջ կրկին ձեռք զարկինք անոր հրատարակ-
մանը: Միայն գտնէ քիչ մը երկար ըլլալուն
համար՝ (առանց ուրիշ լրաց պէտքեղած տե-
ղը կորուսանելու) որչափեք որ ծախքէ չփախ-
չելով մանր տաւերով սպել ասնք զանիկայ:

ՆՈՒՆՈՒՅՄՈՒՆՔ

Եւսեան Լաւրիկայ յարգոյ հարգաբարձրութիւն
զապ անցեալները շաբ ընթերցողներ աղաներ այս կամ այն
թերթը միայն առնուլ ուղիւ են:

Բայց պարտաւորութիւն հարգաբարձրութիւն
Եւսեան Լաւրիկայ յարգոյ հարգաբարձրութիւն
Եւսեան Լաւրիկայ յարգոյ հարգաբարձրութիւն
Եւսեան Լաւրիկայ յարգոյ հարգաբարձրութիւն

— Օմանեան Եւրոպեան Լայսերական պարի-
թիւնը (Օմանեան Եւրոպեան Լայսերական պարի-
թիւնը) երեսուն ու մէկ հապ մէկ փոխառած,
մերձան շարքին Սարգսեան Պ. Յարգաբարձրութիւն
Վաճառի խանութը կը վաճառուի, մէկ Օմանեան
թիւն:

Ի ինչալ պարիթիւնը գոնաւոր են և շաբ գեղե-
ցի ինչալ Վաճառի խանութը Պ. Պօլսի աղաներ-
թիւն:

— Սամսոն Լայք սո-րք Սահակեան Կարգին Վաղ-
դիկէնի Վասարան, որ է բոն Լայքսայի, ծախ-
մէն մը բացաւ Շո-իան Լայք շաբ Լայքսայի
իան լեզուներէն մէկ քանիս արեւելեան համար շոգե-
նալ Լայքսայի, Վաղդիկէնի, Գեղամեանի, Լայ-
քիւնի:

Վասարան-թիւն ծախմէ ամեն օր 8 էն միլի-
11. Տաճկայ ծախմէ հաղորդ:

Թէ որ Տաճկէնի ալ ուղեւեւայ, ալէ Վասա-
րան մը լայ պարտաւորութիւն:

ՏԵՒԱՐԻ ԼԸԱԳՐՈՅՍ

ԳՐԻԳՈՐ ՄԱՐԿՈՍԵԱՆ = ՍԱՀԱԿ ԱԳՈՍԵԱՆ

Լայքսայ Վաղդիկէնի Կարգին Վրան:

Կ. ՊՈԼԻՍ Ի ՏԳԱՐԱՆԻ ՅՕՀԱՆՆՈՒ ՄԻԻԷԷՏԻՍԵԱՆ